

Nr 70

Utlåtande i anledning av väckt motion om åtgärder för en förbättrad kameral revision inom statsförvaltningen.

(5:e avd.)

I en inom första kammaren av herr *Göransson* väckt motion (I: 339) har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om åtgärder i syfte att inom statsförvaltningen få till stånd en förbättrad kameral revision.

I fråga om motiveringen för det framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen.

Över förevarande motion har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, *riksräkenskapsverket* avgivit utlåtande och därvid anfört följande.

Vid sin planläggning av revisionsverksamheten har riksräkenskapsverket att följa de riktlinjer för verksamheten, vilka uppdragits i samband med den år 1947 av statsmakterna beslutade omorganisationen av ämbetsverket. Detta innebär bland annat att räkenskapsgranskningen i väsentligt större utsträckning än tidigare skall ske stickprovsmässigt. I vad mån räkenskapsmaterialet skall underkastas granskning blir därför närmast en avvägningsfråga. Av betydelse är därvid huruvida en myndighet har en stark kameral organisation och således en god intern kontroll eller ej. Det sålunda tillämpade systemet kan någon gång leda till att en myndighets räkenskaper — fränsett huvudboken — lämnas ogranskade för ett eller annat räkenskapsår för att i stället underkastas en mera fullständig granskning ett följande år.

I anledning av den av motionärerna lämnade uppgiften att fångvårdsstyrelsens och underlydande förvaltningars räkenskaper för budgetåren 1948/49, 1949/50 och 1950/51 icke varit föremål för förgranskning eller eftergranskning vill riksräkenskapsverket erinra, att fångvårdsstyrelsens huvudbok granskats för samtliga dessa år. Vad angår räkenskapen för budgetåret 1950/51 må vidare framhållas att den för framställande av anmärkningar vid räkenskapen stadgade preskriptionstiden ännu icke är utgången och att räkenskapen för närvarande är föremål för granskning. Riksräkenskapsverkets granskning av fångvårdsstyrelsens och underlydande förvaltningars räkenskaper har av lokalskäl bedrivits i form av platsrevision hos fångvårdsstyrelsen. Under viss tid måste den för ifrågavarande revision avdelade personalen tagas i anspråk för andra arbetsuppgifter, som bedömdes vara så angelägna att de icke kunde eftersättas. Revisionen återupptogs emellertid i december 1953 och har alltsedan dess fortlöpande utförts av en ordinarie revisor, jämte biträde. Det uppkomna uppehållet i granskningen är en undantagsföreteelse, betingad av föreliggande särskilda omständigheter. Det kan därför icke, såsom i motionen skett, anföras såsom

exempel, varav några generella slutsatser kunna dragas rörande effektiviteten av riksräkenskapsverkets omfattande granskningsverksamhet.

Beträffande resultatet av denna verksamhet tillåter sig riksräkenskapsverket i första hand hänvisa till de av ämbetsverket årligen avgivna för riksdagens revisorer avsedda revisionsberättelserna. Av desamma framgår bland annat att beloppen av de vid räkenskapsgranskningen framställda anmärkningar, som godkänts av vederbörande redogörare, under den senaste femårsperioden avsevärt stigit. Sålunda utgjorde exempelvis det sammanlagda beloppet av dylika anmärkningar för budgetåret 1948/49 i runt tal 374 000 kronor medan motsvarande belopp för budgetåret 1953/54 uppgick till omkring 1 285 000 kronor. Vidare må framhållas att den av riksräkenskapsverket bedrivna upplysningsverksamheten rörande tolkningen av gällande föreskrifter inom området för verkets kontrollerande verksamhet under senare år fått en mycket betydande omfattning. Värdet av denna verksamhet, som är ägnad att befrämja en från början korrekt medelsdisposition och sålunda minska anledningarna till anmärkningar i efterhand, kan självfallet icke på samma sätt som fallet är med revisionsanmärkningar mätas i exakta belopp.

Vad slutligen angår frågan om personalbehovet vill riksräkenskapsverket framhålla, att ämbetsverket med hänsyn till de besparingsdirektiv som på senare åren utfärdats av finansdepartementet ansett sig icke böra påyrka någon personalförstärkning. Riksräkenskapsverket har lojalt ställt sig statsmakternas besparingsåtgärder till efterrättelse och eftersträvat att på bästa sätt med tillgänglig personal lösa de föreliggande arbetsuppgifterna, även om detta givetvis understundom varit förenat med vissa svårigheter. Att större personaltillgång skulle underlätta möjligheterna till en mera fullständig kontroll av räkenskapsmaterialet ligger i sakens natur och torde icke särskilt behöva framhållas. När förhållandena så medgiva, kommer riksräkenskapsverket självfallet att hos Kungl. Maj:t hemställa om den personalförstärkning, som ämbetsverket kan finna erforderlig.

Utskottet. I den föreliggande motionen föreslås, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om åtgärder i syfte att inom statsförvaltningen få till stånd en förbättrad kameral revision. Detta yrkande är till sin avfattning allmänt hållet; av motiveringen framgår emellertid att det närmast är en ökning av riksräkenskapsverkets revisionspersonal och därmed av effektiviteten i granskningsarbetet som är motionens syfte.

Utskottet får för egen del understryka, att det givetvis är av vikt att den kamerala revisionen inom statsförvaltningen kan genomföras så effektivt och ändamålsenligt som möjligt och med härför erforderlig utrustning i personellt hänseende. I den mån behov föreligger av särskilda åtgärder för vinnande av detta syfte torde emellertid frågan härom kunna upptagas till prövning i vederbörlig ordning. Utskottet finner sig för sin del i nuvarande läge sakna tillräckligt underlag för att taga något initiativ av den innebörd som i motionen påyrkas, helst som det icke synes möjligt att utan närmare undersökning bedöma räckvidden av en dylik åtgärd. Och vad särskilt beträffar personalutrustningen inom riksräkenskapsverket får utskottet, under hänvisning till vad ämbetsverket anfört, framhålla att det i första hand synes böra ankomma på verket självt att bedöma, huruvida den verket

åliggande revisionen kan genomföras med nuvarande resurser eller om åtgärder bör vidtagas för vinnande av personalförstärkning.

Då utskottet med hänvisning till det anförda inte är berett att tillstyrka det ifrågavarande motionsyrkandet, hemställer utskottet,
att motionen I: 339 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 29 mars 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 67.

Reservation

av herr *Sunne*.